

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. I. De variis speciebus interdicti possessorii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

& sic sunt expensæ voluntariæ, seu voluptuaria. Nomine expensarum etiam venit labor impensus, cum sit pretio æstimabilis; *L. in fundo, ff. de rei vindicat.* his positis:

1075. Resp. possessori malæ fidei licitum esse in conscientia, expensas necessarias deducere; Sanchez *l. 2. c. 23. n. 138.* quia sic non accipit alienum, nec damnificat alterum; quando autem illi hoc quandoque negatur in foro externo, sit solum in tantum criminis odium, quod non ligat ante sententiam Judicis; Covarr. regulâ: *peccatum p. 2. q. 6. n. 4.*

1076. Idem dicendum venit de utilibus, quas Dominus, volens rem melioratam, fecisset; Sanchez *n. 138.* Less. *n. 111.* habetur *L. si in fundo, ibi: finge, & Dominum eadem facturum fuisse; reddat impensam, & recipiat fundum, usque eo duntaxat, quo res pretiosior facta est.* Si verò Dominus non fecisset, adhuc potest, sed eas tantum meliorationes, quæ recipi possunt salvo fundo, *L. cit. ibi: sufficit tibi, permitti, tollere ex his rebus, quæ recipi possunt, ne deterior sit fundus, quam si initio non foret ædificatum;* ubi sermo est de possessore bonæ fidei, cui lex favet (solum in foro externo; & non favet (solum in pœnam) possessori malæ fidei; sed huic ante sententiam Judicis, ut dictum est, non præjudicat in foro conscientiæ. Expensas porro, seu meliorationes merè voluntarias, possessor malæ fidei (licite in foro interno) aufert, si salvo fundo auferibiles sunt; quia sic accipit suum; si non possit salvo fundo, constat ex dictis. Si autem expensæ sumantur pro labore impenso; solvenda est ejus æstimatione ex æquitate naturali, quæ non patitur, ut quis alieno damno locupletetur; sed intellige, *si sent in commodum Domini.*

1077. Demum possessor bonæ fidei expensas non solum necessarias; sed etiam utiles licite repetit, & hoc à fortiori, ut constat ex prædictis. De voluntariis autem idem sentiendum est, modò Dominus earum solutione non damnificetur; nam hic, rem suam repetendo, cavere non tenetur suo damno, alienum.

¶ () () ()

ARTICULUS. IX.

De Remediis possessoris.

1078. Quoniam plurimæ difficultates, & lites in materia possessionis adipiscendæ, retinendæ, vel recuperandæ, in judiciis proponuntur, humano genere nunquam quiescente, & multis ad litigandum pronis, atque possessionem aliorum variè infestantibus; certa à jure remedia statuta sunt, ut succuratur tam Actori, quam Reo secundum merita causæ. Hæc remedia dicuntur *possessoria*; quia titulo possessionis competunt; & *interdicta possessoria*; quia sunt sententiæ, sub quadam verborum formâ à Judicibus inter duos de possessione litigantes dictæ; non perpetuæ, sed ad tempus, nimirum, quasi *interim dictæ*, donec pleniore judicio terminetur causa proprietatis in judicio petitorio (nam judicium, ubi agitur quaestio possessionis, *possessorium* appellatur juxta *n. 4.*) quæ absorbet causam possessionis. Prudentissimè (ut rectè ait Haunoldus *rom. 1. de jure, & just. ir. 3. n. 310.*) hæc interdicta, seu actiones extraordinariæ sunt introductæ, ne scilicet, dum de proprietate lis, ut sæpè fieri solet, in longum protraheretur, ad vim, & arma partes devenirent, ut facilè poterat contingere ob utilitatem possessionis. De his porro remediis, seu interdictis possessoriiis in seqq. agendum venit.

¶ I.

De variis speciebus interdicti possessorii.

1079. *Interdictum* in genere, prout hic accipitur, est Prætoris decretum, Corpori Juris insertum; adeoque sententia non perpetua, sed ad tempus inter duos litigantes de possessione dicta, dum de rei possessæ proprietate judicio petitorio decernatur. Hinc aliqui dicunt, quod in petitorio est *sententia*; hoc in judicio possessorio esse *interdictum*, seu Judicis decretum; quo inter litigantes de possessione

L 1 3

decer-

decernit, quid in controversa quæstione victori à victo sit præstandum. Aliqui ponunt differentiam *interdicti* ab *actione* in eo, quòd *interdicta* solam possessionem; *actiones* verò proprietatem solam concernant, & intendant; alii verò desumunt differentiam ex diversitate ordinis, & solemnitatis antiquo jure observatæ: sed cum hodie sublata sint illa; hodie, cui olim dabatur *interdictum*, ei competit actio utilis, seu extraordinaria *in factum* ad possessionem acquirendam, retinendam, recuperandam, L. 4. C. Unde vi ibi: *si de possessione vi dejectus es, cum & lege Julia vis privata rem postulare, & ad instar interdicti, unde vi, convenire potes*; & ideo Rubrica dicit: *de interdictis*, si ve extraordinariis actionibus, quæ pro iis competunt. Unde etiam leg. *fn. c. h. r.* sic habetur: *si quis quodlibet interdictum efflagitet, ruptis veteribus ambagibus, inter ipsa cognitionum auspicia actionem exprimere, ac suas allegationes jubeatur proponere.* V. Zoësius in l. 4. *Instit.* tit. 15.

1080.

Duplicem divisionem *interdicti* afferunt AA. prima, minus principalis est, in *interdictum* exhibitorium, prohibitorium, & restitutorium: altera principalior, ac utilior, in *interdictum* Adipiscendæ, Retinendæ, ac Recuperandæ possessionis. *Exhibitoria* tria sunt, per quæ Prætor jubet aliquid exhiberi; veluti eum, de cuius libertate agitur; aut libertum; cui Patrônus operas indicere velit, aut parenti liberos, qui in ejus potestate sunt. *Restitutoria*, quibus restitui aliquid jubet: veluti bonorum possessori possessionem eorum, quæ quis pro hærede, aut pro possessore possidet ex ea hæreditate; aut cum jubet ei, qui vi de possessione fundi dejectus sit, restitui possessionem. *Prohibitoria* quatuor sunt. 1. quibus Prætor vetat aliquid fieri; veluti vim sine vitio possidenti, vel mortuum inferenti, quo ei jus erat inferendi; vel in Sacro loco ædificati, vel in flumine publico, ripavè ejus aliquid fieri, quo pejùs navigetur. De tribus aliis membris secundæ divisionis agemus infra à n. 1084. His aliqui addunt tertiam divisionem *interdictorum*, quòd alia sint *simplicia*, in quibus alter litigantium partes Rei, alter Actoris sustinet: uti restitutoria, exhibitoria, in quibus A-

ctor est, qui desiderat rem restitui, exhiberi; Reus, à quo desideratur. Alia *duplicia*, in quibus uterque litigator & actor est, & Reus: cujusmodi sunt prohibitoria, *uti possidetis, Utrubi*, in quibus uterque possessionem sibi adferit, alteri autem negat, uti & ostendit utriusque *interdicti* formula, quâ Prætor utrumque litigatorum alloquitur. Possunt & *interdicta* dici *mixta*, quæ simul sunt prohibitoria & restitutoria, L. 3. §. *ait Prætor. ff. ne vis fiat. Recuperanda & adipiscenda* nulla simul esse possunt, quòd *adipisci* dicamur possessionem, quam nunquam habuimus; *recuperare* verò, quam habitam amisimus. ut in L. 2. *in fine. ff. h. r.* verba finalia sint supposititia, & malè è translata; Cujac. 4. *obs. c. 11.*

Præter hæc not. 1. etsi *interdicta* generali *actionis* nomine contineantur, L. Actoris. 37. *ff. de obligat. & actionib.* prout tamen olim in usu erant, non venire propriè *actionis* nomine; cum ab ejus natura in multis discrepent; *actio* enim & in rem est, & in personam: *interdictum* vi ipsa est personale, etsi in rem scriptum: possessionis, vel quasi possessionis causam præcipuè continet, licet & simul proprietatis, L. 1. L. 3. *ff. de vim. & actu: actio* apud Judicem pedaneum solita expediri super privatis; *interdictum* apud Prætores, etiam super publicis, Sacris, religiosis. In illa præscribat Prætor formulam Judici pedaneo, quam sequeretur; in hoc, formula diversa: quid verò jure hodierno attendatur? constat à numer. 1079.

Not. 2. *interdictum* differre ab *edicto*, quòd illud inter privatas tantum personas redderetur, & ad eas tantum personas pertineat, inter quas *interdicto* agitur; sicuti actio ad eos tantum spectat, inter quos agitur: *edictum* verò pars erat juris civilis scripti, publicâ auctoritate constituti, idèdque generale, ad omnes pertinentes, ut dicitur in *Institut. de jure nat. gent. & civ. §. Prætorum*: *Interdicta* ad tempus reddebantur de possessione, usque dum de proprietate esset cognitum: *Edicta* perpetuæ jurisdictionis causâ à Prætores proponebantur. Cæteròquin pari ferè formulâ Prætor *edicto* suo actiones atque *interdicta* proponebat, vel promittebat, *Actionem dabo, Judicium dabo, interdictum,*

eam, interdictum dabo; ita Zoësius in 4. Instit. tit. 15. in addit. n. 2. hæc jure antiquo; nam hodie rectâ viâ, & extra ordinem proponi solet actio, & causa interdicti; hinc moribus multorum locorum hodie non apparet differentia aliqua quoad procedendi modum, nisi sola nominis; ut alia sint judicia *possessoria*, quæ ex interdictis originem habent; alia *petitoria*, quibus de Dominio, vel proprietatibus disceptatur.

1083. Not. 3. ex Zoëf. tit. in addit. n. 5. locò interdictorum hodie esse *mandata judicialia*, quæ ad postulationem partium emanare solent à Camera Imp. supremisque Conciliis, quibus aut jubetur aliquid fieri, aut fieri prohibetur, factâ scilicet inhibitione alicui, ne turbet alterum in possessione. Quòd si quid juris existimet sibi competere, sentiatque, se tali mandato gravatum, tunc compareat in judicio; Oldendorp. class. 2. act. 4. & act. 6. in affinis. remed. ita rectè hæc dicemus prohibitoria interdicta comprehendere sub mandatis inhibitorialibus; restitutoria, & exhibitoria sub mandatis compulsorialibus; his præmissis:

§. II.

De interdicto possessionis adipiscende.

1084. Hoc interdictum tendit ad possessionem *de novo* acquirendam, ut ei tantum sit utile, qui possessionem, quam nunquam habuit, adipisci desiderat; non etiam, qui eam nactus, amisit; ita Zoësius cit. §. sequens divisio n. 6. Hoc interdictum subdividitur in alia tria interdicta; ex quibus primum vocatur *quorum bonorum*, cujus actio competit hæredi, qui necdum bona hæreditatis possedit, ut possessionem acquirat contra illos, qui temerè hæreditatem defuncti occuparunt; nam, si nemo occupasset, posset propriâ auctoritate possidere, quamvis deceat officium Judicis adhiberi: alterum, quod *legatariorum* competens hæredi contra legatarium, qui rem sibi legatam propriâ auctoritate occupavit; æquissimum enim Prætori visum est, neminem sibi ipsi jus

dicere, sed ab hærede petere legatum; itaque hac actione petit hæres, ut legatarium restituat possessionem in hunc finem, ut hæres possit detrahere Falcidiam: tertium dicitur *Salvianum*, quo succurritur domino fundi contra colonum, & conductorem ad acquirendam possessionem earum rerum, quæ in fundum locatum colonus intulerat, & eo ipso tacitè obligata erant Dominio pro pensione fundi.

§. III.

De interdicto quorum bonorum.

1085. **S**upponendum, aliquos succedere defunctis jure, & hi dicuntur *hæredes*; alios jure Prætorio, & hi dicuntur *possessores*, de quibus est tit. 10. l. 3. Instit. Quia verò contingit aliquando, quod bona hæreditatis alius possideat, v. g. pro hærede, hoc est, qui bona fide putat se hæredem esse, cum non sit; aut pro possessore, id est, qui nullo jure possidet hæreditatem, vel ejus partem, sciens ad se non pertinere; quo fit, ut hæres impediatur à possessione hæreditatis adipiscenda; & si olim *via actionis* procedendum foret, hæres longo tempore possessionem hæreditatis sibi debite non obtineret: ideo Prætor hoc interdictum *possessorium quorum bonorum* introduxit ad possessionem obtinendam, cum longè sit utilius, hæredem possidere, & Adversarium ad onera probationis compellere; quàm alio possidente, petere.

1086. Unde legis Consilium est, ut, habens utrumque remedium (*possessorium* scilicet, & *petitorium*) primo loco intenteat *possessorium*. 1. quia si in hoc obtinet, fit Reus in petitorio; & relevatur ab onere probandi in petitorio, quod est magnum commodum, cum Dominii probatio sit difficillima; 2. quia esto succumbat in petitorio, salvum ei manet petitorium; sic Schneidewin. ad tit. 15. l. 4. Instit. his præmissis: De hoc remedio in ff. h. sic Prætor loquitur: *Quorum bonorum ex edicto meo illi possessio data est, quod de his bonis pro hærede, aut pro possessore possides, possideresve, si nihil usucaptum esset (quod quidem dolo malo fecisti) uti des-*